

Verslag van de Compliance Officer ELIA 2020 – CREG

Inleiding

De laatste alinea van artikel 8, §2 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (zoals ingevoerd bij de wet van 8 januari 2012 die betrekking heeft op de wijzigingen van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en die de Europese richtlijn van 13 juli 2009 (Richtlijn 2009/72/EG) omzet, brengt voor de transmissienetbeheerder, in zijn hoedanigheid als belangrijke marktfacilitator, de verplichting met zich om *“nalevingsregels op te stellen met de genomen maatregelen die ertoe strekken ook discriminerend gedrag uit te sluiten en er zorg voor te dragen dat er adequaat toezicht wordt gehouden op de toepassing ervan. Deze regels bevatten de specifieke verplichtingen die aan het personeel worden opgelegd ter verwezenlijking van die doelstellingen. Een persoon die verantwoordelijk is voor de opvolging van de nalevingsregels bij de netbeheerder stelt jaarlijks voor de commissie een verslag op met daarin de beschrijving van de genomen maatregelen. Dit verslag wordt door de netbeheerder gepubliceerd.”*

Het verbintenisprogramma van Elia werd op 21 december 2007 goedgekeurd door het Corporate Governance Comité van de Raad van Bestuur van Elia System Operator en bij uitbreiding op het niveau van de volledige economische entiteit Elia.

De algemene verbintenis van niet-discriminatie, zoals bedoeld in de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en in de Europese Richtlijn van 13 juli 2009, omvat verschillende principes:

- het principe van vertrouwelijkheid;
- het principe van transparantie;
- en het principe van niet-discriminatie.

Deze nota “verslag van de Compliance Officer 2020” beschrijft de ontwikkelingen in de loop van 2020.

1. Vertrouwelijkheid

Elia respecteert de confidentialiteitsverplichtingen die haar door de wet worden opgelegd. Ook gedurende 2020 werd toegekeken op de correcte implementatie en toepassing, en werden een aantal acties ontwikkeld om dit nog te versterken.

Een belangrijk terugkerend onderdeel in het handhaven van de confidentialiteit van kritische data, is het **verder uitbouwen van de robuustheid en de beveiliging en bescherming van onze IT- en netwerkssystemen.**

Een aantal concrete maatregelen uit 2020 in dit domein:

- Maandelijks is er uitvoering van een externe scan van Elia’s externe perimeter (Elia’s publieke IP-adressen) teneinde de eventuele kwetsbaarheden van de internetapplicaties m.b.t. mogelijke cyber-risico’s te evalueren.
- In 2020 werd een globaal project “Data Classificatie” opgestart, in dewelke de confidentialiteit van een aantal data verder zal geïnventariseerd worden.

In een ruimere context werden volgende **security-maatregelen uitgewerkt om de Elia assets, sites en posten**, waar ook confidentiële informatie aanwezig is, **verder fysisch te beveiligen**:

- Het kader en specifieke modus operandi inzake screening voor onze meest kritieke zones (NCC/RCC/Datalokalen) genoot in 2020 een finale goedkeuring door de bevoegde overheid. Teneinde de garantie inzake de privacy van persoonsgegevens optimaal te garanderen werd een bijzonder GDPR-protocol uitgewerkt tussen Elia en de FOD Economie. Na een positieve testfase volgde er een volledige implementatie vanaf november.
- Het vooropgestelde CAPEX-plan inzake de specifieke beveiligingspolitiek voor Kritieke en Strategische infrastructuren werd volledig uitgevoerd. Aanvullend werd in het kader van innovatie voorzien in een testproject inzake nieuwe beveiligingstechnieken voor specifieke hoogspanningsposten. De positieve resultaten hiervan laat ons mogelijks toe om sensitieve infrastructuren in de toekomst optimaal te beveiligen.
- Teneinde de beveiliging inzake toegang tot onze posten optimaal te waarborgen wordt voorzien in de omschakeling naar een online toegangscontrole systeem. In 2020 werden hiervoor in diverse zones, over het gehele land, simultaan pilootprojecten uitgevoerd. Het nieuwe systeem laat ons toe om toegangsrechten met onmiddellijke ingang te deactiveren én om te beschikken over real time online reporting.
- In conformiteit met de wetgeving inzake Kritieke Infrastructuur (EPCIP-directieve) voorzag Elia in samenspraak met de bevoegde overheid in de bepaling van de nieuwe criteria en analyse van de huidige infrastructuren. Deze multidisciplinaire studie resulteerde in een short list van potentieel nieuwe Kritieke Infrastructuren te Elia die mogelijk in 2021 officieel bekrachtigd wordt.
- In samenspraak met én onder begeleiding van het Security Departement voerden zowel de FOD als het FANC in 2020 diverse inspecties uit in onze Kritieke Infrastructuren. De doelstelling hiervan bestaat uit het toetsen van het opgestelde Beveiligingsplan van de Exploitant (BPE) aan de realiteit op het terrein. Eventuele aandachtspunten hiervan worden meegenomen bij de revisie van het specifieke BPE per Kritieke Infrastructuur.
- Op specifieke vraag van de bevoegde overheidsdienst stelde Elia in afstemming met ENGIE een gemeenschappelijk Beveiligingsplan van de Exploitant op voor de Kritieke Infrastructuur gekoppeld aan de kerncentrale Tihange. Deze werd in 2020 officieel betekend aan de betrokken overheidsdienst.
- De veiligheidsvoorwaarden inzake toegang tot de infrastructuren gelegen aan de kerncentrale te Doel werden in 2020 verscherpt. De verplichting inzake veiligheidsmachtigingen voor personen met toegang tot de technische installaties werd uitgebreid naar de volledige site (administratieve gebouwen, werkplaatsen, 150kV post,...). In totaal werden hiervoor circa 150 extra veiligheidsmachtigingen aangevraagd.

2. Rapporterings- en transparantieactiviteiten

Elia levert een belangrijke bijdrage aan de transparantie van de energiemarkt door kritieke gegevens voor de markt op het transparantieplatform van ENTSO-E en op de website van Elia te publiceren. De publicaties op het transparantieplatform van ENTSO-E gebeuren volgens de Europese wet- en regelgeving. De publicaties op de website van Elia vloeien voort uit regelgevende verzoeken of verzoeken van marktpartijen. In sommige gevallen worden ze vrijwillig door Elia verstrekt. Naast de zogeheten transparantiegegevens verstrekt Elia ook veel gegevens aan de CREG door middel van rapporten. In 2020 heeft Elia haar rapporterings- en transparantieactiviteiten voortgezet en tevens aan verbeteringen en ontwikkelingen gewerkt op de volgende gebieden:

- verbetering van de kwaliteit van de gepubliceerde en/of naar de CREG gestuurde gegevens, onder meer in het kader van de incentive betreffende de kwaliteit van de gegevens die voor de markt beschikbaar worden gemaakt;

- implementatie van nieuwe transparantieplichtingen in verband met ontwikkelingen in de wetgeving, waaronder nieuwe netcodes;
- integratie van marktontwikkelingen in de publicaties van transparantiegegevens;
- deelname aan de verschillende werkgroepen van ENTSO-E die de transparantie beïnvloeden;
- ontwikkeling van een *Elia Inside Information Platform*;
- openstelling van de transparantiegegevens voor hergebruik onder open licentie;
- opvolging van verzoeken van marktpartijen.

2.1. Verbetering van de gegevenskwaliteit

Zoals eerder gerapporteerd blijft Elia haar organisatie en interne processen voortdurend verbeteren om de kwaliteit van de transparantiegegevens te waarborgen en haar publicaties met de grootst mogelijke betrouwbaarheid voor alle marktpartijen beschikbaar te maken.

Elia en de CREG wisselen al een aantal jaren regelmatig en constructief van gedachten over de mogelijke verbeteringen op het gebied van de publicatie van gegevens. Deze gesprekken hebben onder meer geleid tot de ontwikkeling van een tariefincentive om de constante verbetering van de gegevenskwaliteit, zoals vermeld in beslissing (B)658E/55 van 25 april 2019, verder aan te moedigen. Dit is gestart op 1 januari 2020. Het doel is om gegevens van goede kwaliteit over de Belgische markt te verkrijgen door volledigheid en samenhang tussen de gegevens die Elia op een SFTP-server van Elia beschikbaar stelt en de gegevens op het transparantieplatform van ENTSO-E, maar ook van de gegevens die Elia via maandelijkse rapporten aan de CREG doorgeeft.

De evaluatie van dit eerste jaar is positief wat betreft de verbetering van de gegevenskwaliteit.

- De resultaten van de door de CREG uitgevoerde kwaliteitstests (volledigheid en samenhang) laten zien dat het door Elia bereikte kwaliteitsniveau in de loop van 2020 aanzienlijk is verbeterd. Elia kreeg ook herhaaldelijk felicitaties van ENTSO-E voor de beschikbaarheid en volledigheid van haar gegevens in 2020. ENTSO-E valideert namelijk aan het begin van elke maand de volledigheid van de gegevens die de maand ervoor zijn verzonden. Elia heeft 8 keer een volledigheid van 100% bereikt, en de score was 3 keer hoger dan 99,75%.
- Elia heeft verder ingezet op de implementatie van nieuwe kwaliteitstests op haar gegevens en heeft zulke tests ook aan de CREG voorgelegd om ze aan de scope van de incentive toe te voegen.
- Elia heeft veel van de aan de CREG gestuurde rapporten geautomatiseerd; deze bieden meer degelijkheid dan de overeenkomstige handmatige rapporten.
- De publicaties / rapporten die binnen de scope van de incentive vallen werden verder ontwikkeld en sommige zijn toegevoegd als gevolg van marktontwikkelingen.
- Nieuwe rapporten over de balancing-producten zijn toegevoegd aan de rapporten die aan de CREG zijn verstrekt en werden in de scope van de incentive opgenomen.

Naast deze incentive heeft Elia overigens de ambitie om een *data-centric company* te worden. Elia heeft op dit vlak al een eerste inspanning geleverd en zal ook de komende jaren blijven investeren in drie gebieden die verband houden met data: ter beschikking stellen van data (van de verzameling van brongegevens tot de verwerking en publicatie), datakwaliteit en competenties m.b.t. data. Op basis hiervan is de rol van Data Steward gedefinieerd, die steeds belangrijker wordt bij Elia. Samen met degenen die de betrouwbaarheid en kwaliteit van de datatransparantiepublicaties beïnvloeden, zijn ze verantwoordelijk voor alle datatransparantiemaatregelen. Er is een methodologie voor voortdurende verbetering uitgewerkt, evenals een infrastructuur die ons in staat stelt om datakwaliteitstests in te voeren. Wij verwachten dat deze maatregelen de komende jaren tot een toenemende maturiteit en een geleidelijke verbetering van de datakwaliteit zullen leiden.

2.2. Opname van nieuwe transparantieplichtingen als gevolg van de ontwikkelingen in de wetgeving

Elia zorgt ervoor dat onze transparantieactiviteiten in overeenstemming zijn met de geldende wetgeving. Dit zijn de concrete realisaties in 2020:

- Elia heeft zich aangepast aan de nieuwe transparantieplichtingen in verband met Verordening (EU) 2017/2195 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren voor elektriciteits-balancing (EBGL).
- Elia heeft zich aangepast aan de nieuwe transparantieplichtingen in verband met Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (SOGL).
- Elia is ook blijven werken aan de toepassing van de nieuwe transparantieplichtingen in verband met Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer (CACM).
- De granulariteit van bepaalde publicaties van Transmission over de Intradaymarkt werd verfijnd overeenkomstig de brief van ACER van 06/02/2019 ter verduidelijking van de beslissing van ACER van 26/04/2018 betreffende de IDCZCP-methodologie (Intra-Day Cross-Zonal Capacity) in samenhang met de CACM-verordening.

2.3. Opname van de marktontwikkelingen in de transparantiepublicaties

Elia zorgt ervoor dat marktontwikkelingen in de publicaties aan bod komen op het moment dat de verandering wordt ingevoerd. In 2020 zijn met name de volgende wijzigingen tijdig in de publicaties opgenomen:

- toevoeging van de nieuwe grens met Duitsland voor fysieke stromen en commerciële uitwisselingen die in 2020 van kracht zijn geworden;
- gewijzigde veilingprocessen voor de balancing-producten: FCR, aFRR en mFRR (overgang naar dagelijkse veilingen).

2.4. Deelname aan de verschillende werkgroepen van ENTSO-E die de transparantie beïnvloeden

Via de verschillende werkgroepen van ENTSO-E heeft Elia bijgedragen aan de verdediging van haar visie en belangen om de transparantie te verbeteren. Op die manier kon Elia onder meer:

- zo vroeg mogelijk kennisnemen van de informatie over toekomstige ontwikkelingen om zo op de noodzakelijke implementaties te kunnen anticiperen;
- haar standpunt verdedigen ten opzichte van bepaalde keuzes met betrekking tot de IT-architectuur of toepassingspecificaties die door ENTSO-E werden voorgesteld;
- bijdragen aan de verbetering van de datakwaliteit door criteria voor datakwaliteit te definiëren die nadien door ENTSO-E werden toegepast.

2.5. Ontwikkeling van een *Elia Inside Information Platform*

In 2020 heeft Elia besloten om een Inside Information Platform te ontwikkelen. Deze beslissing is genomen na tal van uitwisselingen met de CREG en met als doel om zich aan te passen aan Verordening (EU) 1227/2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie. Deze wetgeving verplicht de marktpartijen namelijk om bevoorrechte informatie te publiceren. In zijn uitgebracht advies over de toepassing van Verordening (EU) 1227/2011 (5e editie van 8 april 2020) verduidelijkt ACER overigens dat de bevoorrechte informatie op een speciaal platform, i.e. een 'Inside Information Platform', gepubliceerd moet worden. Het betreft een voor de publicatie van informatie bestemd elektronisch systeem dat verschillende marktpartijen in staat stelt om deze informatie met het grote publiek te delen. Door haar Inside Information Platform open te stellen voor de partijen op de Belgische markt, wil Elia het referentieplatform in België

worden dat transparantiediensten gratis en in het belang van de gemeenschap aanbiedt. Deze stap is een voortzetting van de transparantiediensten die al aan de marktpartijen worden aangeboden en sluit aan bij onze ambitie om een TNB te worden die data-centric en consumentgericht is.

In 2020 is het Inside Information Platform van Elia in het register van ACER ingeschreven en is een deel van de ontwikkeling ervan gerealiseerd. Daardoor kon een eerste doel worden bereikt: de beschikbaarheid vanaf 1 januari 2021 van een web feed met bevoorrechte informatie over de onbeschikbaarheid van de elektrische installaties (netelement, productie-eenheid, verbruikseenheid) van de partijen op de Belgische markt die Elia als platform voor bevoorrechte informatie hebben gekozen. Elia is van plan om per 1 april 2021 een dashboard met de onbeschikbaarheid van de elektrische installaties ('visualisatieplatform') beschikbaar te stellen en dit per 1 juli 2021 uit te breiden naar andere vormen van bevoorrechte informatie.

2.6. Openstelling van de transparantiegegevens voor hergebruik onder open licentie

In het kader van haar digitale transformatie wilde Elia zich aansluiten bij de digitale strategie en data governance waar de Europese Commissie via haar Open Data Directive (Richtlijn (EU) 2019/1024 – Data Governance Act) op aandringt en een voorbeeld worden op het vlak van toegankelijkheid en het delen van gegevens over haar activiteit met de markt, burgers en organisaties.

In 2020 heeft Elia twee concrete acties ondernomen:

- wijzigen van de gebruiksvoorwaarden voor de beschikbare transparantiegegevens op de website van Elia om het delen en hergebruik van deze gegevens met een open licentie mogelijk te maken;
- aanpassen van haar aankoopbeleid voor gegevens van derden om zo veel mogelijk over een open licentie te onderhandelen.

2.7. Opvolging van verzoeken van marktpartijen

Transparantie is een essentieel onderwerp voor Elia. Daarom spannen wij ons voortdurend in om de opvolging van de feedback op alle vastgestelde problemen te verbeteren en te waarborgen. Het uitwisselen van informatie en delen van ervaringen met de regulator, de gebruikers en alle marktpartijen is hiervoor essentieel, en helpt ons om onze transparantieprocessen te verbeteren. In 2020 zijn onder meer twee verbeteringen in de gepubliceerde gegevens aangebracht op basis van uitwisselingen met de marktpartijen:

- De publicatie van de productiegegevens op de Data Download van de website van Elia is gewijzigd vanuit applicatieoogpunt om deze gegevens frequenter bij te werken en de kwaliteit ervan te verbeteren.
- De publicatie van de day-ahead voorspellingen van de zonne- en windproductie op Elia.be is verbeterd en verduidelijkt.

3. Non-discriminatie

Elia bevestigt dat het **permanent toeziet op de naleving van het beginsel van non-discriminatie**, overeenkomstig artikel 8 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt. Het beginsel van non-discriminatie is trouwens een voortdurend aandachtspunt en beoordelingscriterium bij de uitvoering van interne audits.

Ook in 2020 heeft Elia op systematische wijze **publieke consultaties georganiseerd** over de evolutie van de contracten of de invoering van nieuwe marktmechanismen, waarbij Elia het advies van de marktspelers vraagt.

Hieronder vindt u de link naar het overzicht van de verschillende **publieke consultaties die in 2020 werden georganiseerd door Elia** waarbij de marktactoren op een niet-discriminerende manier werden geïnformeerd en geconsulteerd:

<https://www.elia.be/nl/publieke-consultaties>

Daarnaast vindt Elia het belangrijk om de Belgische marktpartijen te informeren over de publieke consultaties die ENTSO-E lanceert en die een invloed (kunnen) hebben op de situatie in België. Dit stelt hen in de mogelijkheid om ook op Europees niveau te reageren en hun bezorgdheden en/of bemerkingen te uiten.

Alle Elia-netgebruikers, alsook de marktactoren BRP's en Toegangshouders, hebben een **specifieke key accountmanager (KAM) toegewezen** gekregen. Deze KAM behartigt de contractuele en commerciële relaties met deze stakeholders, en staat als contactpersoon ter beschikking voor het beantwoorden van alle vragen, voor het transparant verstrekken van informatie, en voor het adequaat verwerken van eventuele klachten of suggesties. Onder meer tijdens een tweewekelijks overleg tussen deze KAMs wordt gewaakt over een gelijkvormige, en dus niet-discriminerende toepassing van het contractueel en regelgevend kader voor alle klanten.

De **B2B-applicatie "Customer HUB"**, de digitale Elia-portaal, werd verder uitgebouwd waardoor alle netgebruikers online toegang hebben tot hun contracten en de mogelijkheid hebben om zelf informatie te beheren en uit te wisselen met Elia.

Interne Audit heeft in 2020 nazicht gedaan van de adequate en niet-discriminerende toepassing van een specifieke contractuele verplichting uit het regelgevend en contractueel kader, meer bepaald van het permanent **ter beschikking stellen van een gepaste bankwaarborg bij elk BRP- en elk Toegangscontract**. Op basis van een relevante steekproef, heeft Interne Audit de goede praktijken bevestigd. De bedragen van elke bankwaarborg worden conform de contractuele bepalingen adequaat berekend en er werden eind 2020 geen tekorten vastgesteld m.b.t. het toepassen en het beheersmatig verifiëren van deze contractuele verplichting.

In de loop van 2020 **kregen alle netgebruikers op een transparante en niet-discriminerende wijze toelichting bij de relevantste evoluties** in het wettelijk, regelgevend en contractueel kader. Met behulp van een infobundel heeft Elia info verstrekt over o.a. de evolutie van de EU netwerk codes, de Integrated Coordination of Assets for Redispatching and Operational Security (ICAROS), Outage Planning, de nieuwe Defense and Restoration Plans, enz. Ook de specifieke impact op en de wijzigingen voor de netgebruikers van de nieuwe rollen en verantwoordelijkheden m.b.t. het Balance Management, de evoluties van de Reactive Power Service 2021 en de Short Circuit Distribution werden hierin besproken.

Elia besteedt bijzondere aandacht aan de tevredenheid van haar stakeholders en gebruikers van het transmissienet. Om de waardering voor haar prestaties jegens hen te meten en zodoende de redenen tot tevredenheid of oorzaken van ontevredenheid vast te stellen, organiseert Elia al meer dan tien jaar een tweejaarlijkse **tevredenheidsenquête**. Alle netgebruikers zijn op niet-discriminerende wijze uitgenodigd om deel te nemen aan een enquête die tussen 8 en 26 juni 2020 plaatsvond. De samenvatting van de resultaten voor de specifieke vragen, zoals bedoeld in hoofdstuk 4.2.2 van de beslissing van de CREG over de wijze van vaststelling van de incentives om de prestaties van de beheerder van het elektriciteitstransmissienet in de periode 2020-2023 te verbeteren, is op 16 september 2020 naar de CREG gestuurd.

Zoals bepaald in paragraaf 4.2.1 van de beslissing van de CREG van 25 april 2019 over de wijze van vaststelling van de incentives om de prestaties van de beheerder van het elektriciteitstransmissienet in de periode 2020-2023 te verbeteren, verwacht de CREG dat Elia elk jaar in september een **enquête onder haar netgebruikers** uitvoert voor wie ze in de twaalf maanden daarvoor een nieuwe aansluiting (of de uitbreiding van een

bestaande aansluiting) heeft gerealiseerd. Elia heeft de vragenlijst, die in overleg met de CREG was opgesteld, naar de betrokken netgebruikers gestuurd. De resultaten zijn op 22 oktober 2020 uitgewisseld met de CREG.

Jaarlijks worden alle Elia-klienten uitgenodigd op de **Stakeholders' Day**, een moment van informatie-uitwisseling en netwerking. Door de coronamaatregelen werd dit op 20/11/2020 een digitaal event. In de voormiddag werd er vanuit studio's in Brussel en Berlijn gedebatteerd over de visienota "Accelerating to Net-Zero". In de namiddag lag de focus op de actualiteit in België. De nieuwe federale minister van Energie, Tinne Van der Straeten, gaf haar maiden speech voor de Belgische energiesector.

4. Klachten

In 2020 zijn er geen klachten m.b.t. discriminatie, niet-transparantie en niet-confidentiële behandeling van netgebruikers en marktactoren ingediend.

Erik De Schrijver

Compliance Officer Elia